

YUHANNA'NIN GİZLİ KİTABI

(Apocryphon of John — Nag Hammadi Kodeks II,1 & BG 8502,2)
Gnostik Kozmogoni, Pleroma (Işık Âlemi), Demiurgos ve İnsanın Kurtuluşu

1. GNOSTİK YARATILIŞ FELSEFESİ

Yuhanna'nın Gizli Kitabı, Gnostisizmin en temel teolojik metnidir. Mutlak Varlık olan Monad'dan (Bilinmeyen Baba) başlayarak Barbelo'yu, Pleroma'nın eonlarını, Sophia'nın düşüşüyle ortaya çıkan kusurlu yaratıcı Yaldabaoth'u ve Âdem'in içine gizlenen ilahi ışığı açıklar.

2. BİLİNMEYEN BABA VE MONAD

"Monad tek bir hükümdarlıktır; onun üzerinde hiçbir şey yoktur. O, Tanrı'dır ve her şeyin Babası'dır; görünmez Olan, her şeyin üzerindedir, çürümezliktir, saf ışıktır ki hiçbir göz ona bakamaz."

Gnostik Şerh / Ezoterik Analiz: Aşkın ve kavranamaz olan İlahi Kaynak; hiçbir dünyevi niteleme ile sınırlandırılmaz.

3. KÖR TANRI (YALDABAOTH / DEMIURGOS)

"Sophia'dan doğan Yaldabaoth, üstündeki yüce Işık Âlemi'nden habersiz olduğu için kör bir kibirle haykırdı: «Ben kıskanç bir Tanrı'yım ve benden başka hiçbir Tanrı yoktur!»"

Gnostik Şerh / Ezoterik Analiz: Maddi evrenin yöneticisi olan Arkonik Demiurgos figürü; cehaleti ve kibri yüzünden kendisini tek tanrı sanmaktadır.

4. ÂDEM'E ÜFLENEN IŞIK KIVILCIMI (PNEUMA)

"Yaldabaoth kendi içindeki son ilahi ışık gücünü Âdem'in yüzüne üflediğinde Âdem canlandı ve yaratıcılarından çok daha üstün bir bilgelikle parıldadı."

Gnostik Şerh / Ezoterik Analiz: İnsanın içindeki ruh (Pneuma), kendisini hapseden maddi güçlerden çok daha yüce bir kökene sahiptir.